

El Consell i els col·legis d'infermeres de Catalunya contraris a la supressió del Responsable Higienic Sanitari en els centres d'acolliment residencial i diürn

Posicionament respecte del document *"L'anacronisme normatiu de la figura del responsable higienic sanitari als centres residencials d'atenció a la dependència (residències geriàtriques)"*, emès el passat 22 de gener de forma conjunta per la Unió de Petites i Mitjanes Residències i Serveis a la Dependència (UPIMIR) i l'Associació Professional Catalana de Directores/res de Centres i Serveis d'Atenció a la Dependència (ASCAD); i presentat per registre dirigit al secretari general del Departament de Drets Socials i al cap d'inspecció i registre.

El Consell de Col·legis d'Infermeres i Infermers de Catalunya (CCIIC) i els quatre col·legis professionals territorials (COIB, COIGI, COILL i CODITA) volem manifestar la nostra oposició a la sol·licitud de la UPIMIR i l'ASCAD perquè *"la figura del RHS desaparegui per obsoleta, essent les seves funcions repartides entre els qui realment les estan realitzant"*, al·legant que *"la figura del RHS que existeix tan sols a Catalunya està desfasada i superada i ha de desaparèixer sens dubte"*.

En primer lloc, des del CCIIC **discrepem de la lectura esbiaixada que ambdues entitats fan del RHS** –recollida en les diverses normatives reguladores sempre com a figura unipersonal (un únic professional)– amb l'afany de sostenir l'argument que *"la diversitat de funcions que ha d'exercir el RHS, la qual cosa evidencia que aquelles no poden esdevenir funcions exclusives o específiques d'una titulació sinó que han de ser funcions compartides entre els diversos professionals"*. Com a exemple, citem algunes de les normatives recollides en el seu document:

- El "DECRET 176/2000, de 15 de maig, de modificació del Decret 284/1996, de 23 de juliol, de regulació del Sistema Català de Serveis Socials" que en el punt 20.4 diu que "Els serveis de centres residencials i els serveis de centres de dia hauran de comptar amb el suport **d'un responsable higienicosanitari** amb titulació idònia, que es responsabilitzi juntament amb el director tècnic dels aspectes següents (...)".
- L"ORDRE ASC/32/2008, de 23 de gener, de convocatòria per a l'any 2008 per a l'acreditació d'entitats col·laboradores de diversos programes en l'àmbit dels serveis socials", que en l'apartat 6.3 diu que "El personal que presta suport a les activitats de la vida diària, el/la director/a tècnic i **el/la responsable higienicosanitari**, ha de ser personal en plantilla", diferència clarament que es tracta de dos professionals únics i amb funcions diferenciades. La qual cosa s'oposa a la prerrogativa de la UPIMIR i l'ASCAD quan afirmen que "Les direccions tècniques dels centres també podrien perfectament assumir, i de fet així passa, les tasques encomanades al RHS".
- Tampoc l'ACORD DEL DEPARTAMENT DE DRETS SOCIALS "Perfil professional responsable higienicosanitari dels serveis d'acolliment residencial i diürn per a gent gran i persones amb discapacitat" –aprovat en data 10 d'octubre de 2003 pel Comitè d'experts en formació de recursos humans en l'àmbit dels serveis socials– avala l'eliminació de la figura del RHS ni la distribució de les seves funcions entre els diferents professionals. El que diu en el capítol 3 de "Perfil professional", punt 3.1, és que "Analitzades les funcions que ha de fer **aquesta figura professional**, es considera que els professionals més

adients per desenvolupar-les són els/les diplomats/ades en infermeria i llicenciats/ades en medicina, amb una formació específica complementària a la seva formació de base".

En segon lloc, volem manifestar **el nostre pesar perquè el document**, a partir del paràgraf cinquè on s'enumeren les funcions del RHS, **deriva en un menysteniment de la Infermeria i les infermeres mateixes**, així com d'altres professions sanitàries, per acreditar la seva demanda. Citem:

- "Les funcions dels punts 1, 2 i 4 poden ser realitzades per una persona formada en gestió i organització **sense precisar coneixements sanitaris específics**", en referència a **l'accessibilitat als recursos sanitaris públics**, la correcta organització i **administració de medicaments** o l'actualització de les dades que consten al **document de control assistencial** de cada resident".
- "Algunes de les funcions de l'apartat 5 requereixen una preparació en salut pública i podrien ser dutes a terme per professionals d'aquest àmbit graduats en Medicina, Farmàcia, Biologia, Veterinària i **Infermeria** o bé per qualsevol altre professional amb una formació interna com les planificades per als empleats dins dels cicles formatius per les empreses", **col·locant les infermeres per darrere de farmacèutics, biòlegs o veterinaris en la responsabilitat** de supervisar les condicions higièniques de l'establiment i del personal.
- I, per acabar, considerem molt greu l'argumentari sobre la funció 3, relativa a la **supervisió dels menús** que se serveix i el seu ajustament a les pautes d'alimentació indicades en expedient assistència, quan diu "Tornem a la realitat: Les dietes avui dia (i sempre) han estat segellades pel metge atès que **poques infermeres saben quantificar-les en gramatge valor calòric i nutrients** (H de C, lípids i pròtids)". Volem aclarir als propietaris/es i directors/es dels centres residencials de Catalunya que **les infermeres tenim la formació en nutrició i dietètica –ara que som universitàries de Grau i abans quan érem DUI–** perquè l'alimentació és un factor clau en la cura i benestar de les persones, especialment en situacions de cronicitat o dependència.

Per tot això, el CCIIIC i els col·legis professionals **recordem a la UPIMIR i l'ASCAD:**

- Que **les infermeres geriàtriques assumim la responsabilitat** higienicosanitària en la major part dels centres residencials de Catalunya **amb excel·lents resultats i beneficis per a les persones que hi viuen**.
- Que la **RHS és una expertesa infermera que desenvolupem amb formació acadèmica competent i formacions específiques**, una **visió holística** de les persones que atenem i un **codi ètic** que posa la persona resident en el centre de la cura i l'atenció sociosanitària.
- Que la **manca de personal i la dificultat per constituir els equips professionals en els centres residencials** respon a una escassetat de professionals sanitaris globalitzada, **agregada en l'àmbit residencial per la precarietat laboral i professional que regeix en el sector**. Una "realitat" –aquesta sí– que no desapareixerà per eliminar la figura del RHS.

Atesa la nostra exposició, el Consell de Col·legis d'Infermeres i Infermers de Catalunya (CCIIIC) i els quatre col·legis professionals territorials (COIB, COIGI, COILL i CODITA) emprendrem les accions oportunes per preservar la figura del RHS a Catalunya, pionera a l'estat, enfront de qualsevol proposta que no tingui la millora de la qualitat assistencial en els centres residencials com a finalitat.

Barcelona, 26 de febrer de 2025

Consell de Col·legis d'Infermeres i Infermers de Catalunya C/ Rosselló, 229 08008 Barcelona 93 217 75 73 consell@consellinfermeres.cat

Enllaços d'interès

DOCUMENT L'anacronisme normatiu de la figura del responsable higiènic sanitari als centres residencials d'atenció a la dependència (residències geriàtriques). 250122 UPIMIR-ASCAD.
<https://upimir.com/lanacronisme-normatiu-de-la-figura-del-responsable-higienic-sanitari-als-centres-residencials-datencio-a-la-dependencia-residencies-geriatricues>

ORDRE ASC/32/2008, de 23 de gener, de convocatòria per a l'any 2008 per a l'acreditació d'entitats col·laboradores de diversos programes en l'àmbit dels serveis socials.
<https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=472747>

DECRET 176/2000, de 15 de maig, de modificació del Decret 284/1996, de 23 de juliol, de regulació del Sistema Català de Serveis Socials.
<https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=229590>

ACORD DEPARTAMENT DRETS SOCIALS Perfil professional repsonsable higienicosanitari dels serveis d'acolliment residencial i diürn per a gent gran i persones amb discapacitat. Aprovat en data 10 d'octubre de 2003 pel Comitè d'experts en formació de recursos humans en l'àmbit dels serveis socials.
https://dretssocials.gencat.cat/web/.content/02serveis/06recursosprofessionals/comite_expertes_i_experts_en_formacio/perfis_professionals/04_atencio_a_infancia_adolescencia_i_joventut/pdf/05_persones_amb_discapacitat_03_higienicosanitari_.pdf